

Sauli Laitinen

Finn Műszaki Kutatóközpont, Információs Központ

A Finn Műszaki Kutatóközpont Információs Szolgálata

A Finn Műszaki Kutatóközpont (VTT) Információs Szolgálata kettős feladatot lát el: kiszolgálja a kutatóintézetet, és országos műszaki információs központként is működik. Korszerű információszolgáltatásai kiterjednek az online információkeresésre, a dokumentumellátásra, a kiadói tevékenységre, és az új információs technológiák tájékoztatási célú alkalmazására irányuló kutatásra és fejlesztésre. Működési költségeinek egyharmadát fedezi az állami költségvetés.

Sauli Laitinen az Oului Egyetemen szerzett kémiai doktorátust. Itt volt tanársegéd, majd 1969–70-ben az USA-ban a Chemical Abstract Service-t tanulmányozta. Ezután a Helsinki Műszaki Egyetem Könyvtárában, majd különböző iparvállalatoknál dolgozott. 1975 óta a Finn Műszaki Kutatóközpont Információs Központjának igazgatója.

A Finn Műszaki Kutatóközpont (Valtion Teknillinen Tutkimuskeskus = VTT) Információs Szolgálata a kutatóközpont tájékoztatási egysége, s egyidejűleg mint országos műszaki információs központ *külső* felhasználókat is ellát. A külső felhasználók száma éves szinten 2000 körül mozog. A szolgáltatások felölelik az információkeresést, a dokumentumellátást, a kiadói tevékenységet, továbbá az információfelhasználás előmozdítását képzés, tanácsadás és kutatófejlesztő tevékenység révén.

A szervezet

A Finn Műszaki Kutatóközpont *kormányzati* szinten létrehozott kutatóintézet, amely 2700 főt foglalkoztat a műszaki tudományok terén létrehozott 35 laboratóriumban. Majd minden műszaki területet felölel. A VTT laboratóriumai öt *ágazati* szervezetre tagolódnak: energetika, informatika, építőipar és infrastrukturális fejlesztés, valamint gyártástechnológia. Ezekhez járul egy általános igazgatási egység. Az Információs Szolgálat független az ágazati igazgatóságoktól, közvetlenül a főigazgatóhoz tartozik. A VTT működési költségeinek *egyharmada* az állami költségvetésből származik. A fennmaradó részt a közszolgálati és magánszektortól kötött kutatási szerződések révén szerzik meg. Az Információs Szolgálat pénzügyi helyzete ezzel azonos, ezért szolgáltatásait mind a VTT-n belüli, mind az azon kívüli felhasználóknak olyan áron kell eladnia, ami lehetővé teszi az eredményes tevékenységet.

Az Információs Szolgálatot 1947-ben alapították. Helyileg a helsinki régióban, az Espoo, Otaniemiben székelő VTT főépületében található. Emellett kis irodákat tart fenn Ouluban, Jyväskyläben és Tampereben. A tamperei iroda szorosan együttműködik a Tamperei Műszaki Egyetem Könyvtárával.

Az Információs Szolgálat létszáma 60. Minden harmadik munkatárs felsőfokú végzettségű, és tájékoztatási gyakorlata van. A tájékoztató szakemberek a legkülönbözőbb diplomások közül kerülnek ki, de többségben vannak a műszaki és természettudományi végzettségűek (kémia, vegyipar, fizika, építőipar, kohászat, villamosmérnök, közgazda stb.). Igen fontos, hogy a tájékoztató szakember értse a felhasználó problémáit, "egy nyelven beszéljenek". A szaktudományi képzettség mellett posztgraduális tanfolyamon információs diplomát szereztek a Helsinki Műszaki Egyetemen.

Az Információs Szolgálat négy *szekcióra* tagolódik: tájékoztató szolgálat és kutatási tevékenység, dokumentumellátás, kiadói tevékenység, valamint igazgatás-tervezés.

Információkeresés

Információkeresést a VTT-beli és kívülről jelentkező felhasználók igénye szerint végeznek.

Az Információs Szolgálat legfontosabb információs forrásai a világméretű kommunikációs hálózatok által elérhető információs rendszerek. A szolgálat 60 online rendszerrel áll szerződéses kapcsolatban, melyek révén közel 2000 adatbázist használhat (1. táblázat).

A további információs források közé sorolhatók a VTT kutatói és a referenzkönyvtár. Információfeldolgozást a szolgálat nem végez (tehát nem referálja a külföldi szakirodalmat), e tekintetben teljesen külső, kész megoldásokra épít. Ezzel együtt néhány adatbázis gondozója. Közülük a legrégebbi az 1972 óta épített adatbázis a VTT-nél folyamatban lévő *kutatások nyilvántartására*. A szolgálat gyűjti az adatokat a VTT-nél megkezdett és folyamatban lévő kutatásokról. Az adatbázis a VTT-n belül *helyi* forrásként

1. táblázat
A VTT Információs Szolgálat útján elérhető online rendszerek jegyzéke

A rendszer neve	Előállító, terjesztő	Hely	Kereső-program	Hálózat	Az adatbázisok tartalma
Észak-Amerika					
BRS Search Service	Maxwell Online, Inc.	McLean, VA, USA	BRS/Search	Tymnet, Telenet, BRSnet, Infonet, Easynet	130 különböző tartalmú adatbázis
CIS	Chemical Information Systems, Inc.	Baltimore, Md., USA	NIH-EPA	Tymnet, Telenet	Kémiai anyagok faktografikus adatbázisa
Dialog	Dialog Information Services, Inc.	Palo Alto, Ca., USA	Dialog	Tymnet, Telenet, Dialnet, Infonet, Easynet	400 különböző tartalmú adatbázis
Dow Jones News/Retrieval	Dow Jones & Co., Inc.	Princeton, N. J., USA	saját	Tymnet, Telenet	Üzleti hírek
Ebsco Subscription Service	Ebsco Industries, Inc.	Birmingham, Al., USA	saját	Tymnet	Folyóirat-előfizetési rendszer
I. P. Sharp	I. P. Sharp	Toronto, Canada	APL	IPSANET	Üzleti és gazdasági adatsorok
Info Globe	Globe & Mail	Toronto, Canada	QL/Search	Datapac	A Globe & Mail újság teljes szövegű adatbázisa; kanadai cégek adatai
Lexis/Nexis	Mead Data Central	Dayton, Oh., USA	saját	Telenet	Teljes szövegű adatbázisok
NewsNet	NewsNet, Inc.	Bryn Mawr, Pa., USA	saját	Tymnet, Telenet, Easynet	Több mint 300 szakmai híradó teljes szövege
OCLC	OCLC, Inc.	Columbus, Oh., USA	saját	Tymnet, Telenet	Számos amerikai könyvtár katalogizálási és könyvtárközi kölcsönzési rendszere
ORBIT Search Service	Maxwell Online, Inc.	McLean, VA, USA	Orbit IV	Tymnet, Telenet, Orbitnet, Easynet	90 különböző témájú adatbázis
QL	QL Systems, Ltd.	Toronto, Canada	QL/Search	Datapac, Easynet	Főként kanadai jogi, környezetvédelmi és műszaki adatbázisok
RLIN	The Research Libraries Group, Inc.	Stanford, Ca., USA	saját	Tymnet	Amerikai könyvtárak katalogizálási rendszere; építészeti és művészeti adatbázisok

Az 1. táblázat folytatása

A rendszer neve	Előállító, terjesztő	Hely	Kereső-program	Hálózat	Az adatbázisok tartalma
STN International	STN International	Karlsruhe, West Germany, Columbus, Oh., USA, Tokyo, Japan	Messenger	Tymnet, Telenet, Datex-P	90 természettudományi és műszaki adatbázis, köztük a Chemical Abstracts Service összes szolgáltatása (CAS Online)
VU/TEXT	VT/TEXT Information Services, Inc.	Philadelphia, Pa., USA		Easynet (Telenet)	Amerikai újságok teljes szövegű adatbázisai
WILSONLINE	The H. W. Wilson Company	Bronx, N. Y., USA		Easynet (Telenet)	Több mint 20 általános tájékoztatói adatbázis
Európa					
AISON	INION	Moscow, Soviet Union	saját	Datapak	10 társadalom-tudományi adatbázis
Belindis	Belgian Information and Dissemination Service, CTI	Brussels, Belgium	STRAIRS/IMS	DCS	Jogi, üzleti és energetikai adatbázisok
BLAISE	British Library	Harlow, England	ELHILL IIIc	PSS	Brit Nemzeti Bibliográfia, orvostudományi adatbázisok
BMT	British Maritime Technology, Ltd.	Tyne and Wear, England	saját	PSS	Hajógyártási adatbázis
Brew-info	Brewing Research Foundation	Nutfield, Redhill, England	Stairs	PSS	Sörfőzési információ
CMO	Netherlands Maritime Information Centre	Rotterdam, Holland	saját	Datanet 1	Hajógyártási és hajózási adatbázisok
Data-Star	Radio-Suisse	Bern, Switzerland	BRS/Search	Telepac, Easynet	180 különböző tartalmú adatbázis
DBI	Deutsches Bibliotheksinstitut	West Berlin	GRIPS/DIRS	Datex-P	Az NSZK könyvtárainak központi katalógusai
DIMDI	Deutsches Institut für Medizinische Dokumentation und Information	Cologne, West Germany	GRIPS/DIRS 3	Datex-P	60 élettudományi és műszaki adatbázis
ECHO	ECHO Service, Commission of the European Communities	Luxemburg	GRIPS/DIRS 3	Luxpac	Környezetvédelmi adatbázisok; európai adatbázisok adattára, Közös Piac stb.
ESA-IRS	European Space Agency	Frascati, Italy	Quest, CCL	Easynet, Datapak, Itapac	100 különböző témájú adatbázis
FIZ Technik	FIZ Technik	Frankfurt, West Germany	GRIPS/DIRS 3	Datex-P	Több mint 40 műszaki adatbázis

Az 1. táblázat folytatása

A rendszer neve	Előállító, terjesztő	Hely	Kereső-program	Hálózat	Az adatbázisok tartalma
Foodline	Leatherhead Food R. A.	Leatherhead, England	CAIRS	PSS	Élelmiszeripari adatbázisok
INKADAT	Fachinformationszentrum, Energie, Physik und Mathematik, GmbH	Karlsruhe, West Germany	GRISP/DIRS 3	Datex-P	Adatbázisok az anyagok tulajdonságairól és más kémiai faktografikus adatbázisok
Kompass Online	Kompass Online (div. Reed Publishing)	East Grinstead, England	saját	PSS	Cég- és termékinformációs adatbázisok
L'Européenne de Données	L'Européenne de Données	Paris, France	BRS/Search	Transpac, Easynet	Üzleti hírek, cég- és piacinformációs adatbázisok
MZNTI	MZNTI	Moscow, Soviet Union	saját	Datapak	20 természet-tudományos és műszaki adatbázis
Pergamon Financial Data Services	Maxwell Business Information Services, Ltd.	London, England	BASIS	PSS, Easynet	Üzleti információk
Profile Information	Financial Times Information Online Ltd.	London, England	saját	PSS, Easynet	Üzleti adatbázisok
Télésystemes-Questel	Télésystemes	Paris, France	Mistral, DARC	Transpac, Easynet	Több mint 70 műszaki és tudományos adatbázis
Thermodata	Thermodata	St. Martin d'Herès, France	saját	Transpac	Termodinamikai bibliográfiai és faktografikus adatbázisok
VINITI	All Union Scientific and Technical Information Center	Moscow, Soviet Union	Assistent	Datapak	Több mint 50 természet- és alkalmazott tudományi adatbázis
Skandináv országok					
Allärsdata	Bonnier Business Publishing Group	Stockholm, Sweden	saját	Datapak	Információk a svéd cégekről
ALIS	Danish Technical Library	Lyngby, Denmark	saját	Datapak	Dán műszaki könyvtárak központi katalógusa
BIBSYS	University of Trondheim Computer Center	Trondheim, Norway	saját	Datapak	Norvég tudományos könyvtárak központi katalógusa
Byggdok	The Swedish Institute of Building Documentation	Stockholm, Sweden	Golem	Datapak	Skandináv építésügyi és környezetvédelmi adatbázisok
Data Info Torg	Data AB	Stockholm, Sweden	saját	Datapak	Környezetvédelmi adatbázisok
DataArkiv	DataArkiv i Stockholm AB	Solna, Sweden	saját	Datapak	Céginformáció

Az 1. táblázat folytatása

A rendszer neve	Előállító, terjesztő	Hely	Kereső-program	Hálózat	Az adatbázisok tartalma
Datacentralen	VS Datacentralen	Copenhagen, Denmark	BRS/Search, CCL	Datapak	Dán műszaki könyvtárak központi katalógusa stb.
Fabritius Online Service	Fabritius A/S	Oslo, Norway	POLYDOC	Datapak	Norvég műszaki adatbázisok
IDC-KTHB	Royal Institute of Technology Library	Stockholm, Sweden	EPOS/VIRA	Datapak	Mintegy 20 adatbázis SDI-céira
Libris	Royal Library	Stockholm, Sweden	saját	Datapak	Svéd tudományos könyvtárak központi katalógusa
LUKAS	Swedish University of Agricultural Sciences Library	Uppsala, Sweden	CCL	Datapak	Svéd mezőgazdasági irodalom
MIC-KIBIC	MIC at the Karolinska Institute Library	Stockholm, Sweden	saját	Datapak	Orvostudományi és munkavédelmi adatbázisok
Recodex	Studsvik Library	Nyköping, Sweden	saját	Datapak	Skandináv könyvtárak kutatási jelentés-gyűjteményeinek központi katalógusa
Roadline	Swedish Road and Traffic Research Institute	Linköping, Sweden	TRIP 2.0	Datapak	Közúti és közlekedési adatbázisok
Finnország					
Helecon	Helsinki School of Economics	Helsinki, Finland	Helecon	dial-up, Datapak	Üzleti, gazdasági, orvosi és munkaegészségügyi adatbázisok
KCL	The Finnish Pulp and Paper Research Institute	Espoo, Finland	TRIP	Datapak, dial-up	Papírgyártási adatbázisok
Minttu	State Computer Center	Espoo, Finland,	MINTTU	dial-up, Datapak	Különböző tartalmú finn adatbázisok
Tenttu	Helsinki University of Technology Library	Espoo, Finland	TRIP	dial-up, Datapak	A Helsinki Műszaki Egyetem gyűjteményei; finn műszaki adatbázisok
Videotex rendszerek					
Päijät-Visio	Päijät-Visio Oy	Lahti, Finland	Mistel	dial-up	Päijät-Harne tartomány videotex rendszere
TeleSampo	Posts and Telecommunications of Finland	Helsinki, Finland	Videotex 100	saját	A Finn Posta videotex rendszere
Turun Telset	Turun Sanomat	Turku, Finland	Mistel	dial-up, Digipak	Turku videotex rendszere

hasznosítható, de elérhető az Országos (Állami) Számítógépponton keresztül online hozzáféréssel, nyilvánosan is. Az adatbázis alapján éves nyomtatott katalógust is készítenek a folyamatban lévő kutató-sokról, továbbá finn és angol nyelvű változatát is megjelentetik.

Az Építési Információs Intézet és más partnerek megrendelésére az Információs Szolgálat *referatív* szinten feldolgozza a *finn építészeti-építőipari publikációkat*. Ez az adatbázis is használható információ-keresésre, legszívesebben az általános mérnökök veszik igénybe. Ez a műszaki terület szorosan összefügg a klimatikus és kulturális tényezőkkel, ezért az e vonatkozásban nyújtott hazai információ fontosabbnak tűnik a külföldinél. A finn építésügyi irodalomnak a skandináv, illetőleg szélesebb nemzetközi vonatkozásban is értékes részét fordításban szolgáltatják a Skandináv Építésügyi Információs Adatbázisnak (BODIL), valamint a Nemzetközi Építésügyi Adatbázisnak (ICONDA).

Az online információhasználat támogatása

Finnországban mintegy 3000 szervezet használ bel- vagy külföldi online szolgáltatásokat. Ezért a szolgálat egyik fontos feladata az információhasználat elősegítése minél szélesebb körben. Ezt a célt szolgálják a *képző-továbbképző tanfolyamok* és a tanácsadó tevékenység. A tanfolyamok elsősorban az online információkeresés elsajátítását célozzák. Ezenkívül rendszeresen fogadják az online adatbázis-szolgáltatók és előállítók tanfolyamait is. A legtöbb ilyen jellegű, külföldi cégek által tartott tanfolyamot az Információs Szolgálat szervezi Finnországban.

A szolgálat *tanácsadó* tevékenységének körébe tartozik a Finn DIANE Központ. A DIANE (Direct Access to Online Service in Europe = Közvetlen Hozzáférés az Európai Online Szolgáltatásokhoz) már több országban hozott létre helyi központot az Európai Gazdasági Közösséggel kötött szerződés alapján az Euronet kiterjesztésére. A Finn DIANE Központot pénzügyileg a posta támogatja.

Az Információs Szolgálat az ESA-IRS (European Space Agency, Information Retrieval System = Európai Űrkutatási Ügynökség Információkereső Rendszere) Nemzeti Központja, emellett az STN International finnországi képviselőjét is ellátja. Ebben a szerepében egyrészt tanfolyamokat szervez, másrészt tanácsadást nyújt a felhasználóknak az online adatbázisok használata során jelentkező problémák megoldására. Az ESA-IRS igénybevételére a VTT-nek csomópontja van az Esanet hálózathoz. A csomópont össze van kapcsolva a nemzeti csomagkapcsolt hálózattal, így a felhasználók közvetlenül is elérhetik az ESA-IRS Frascatiban (Olaszország) működő online szolgálatát. Ehhez járul az Információs Szolgálatnál működő kiíróegység, amelynek révén a finn felhasználók gyorsan hozzáférhetnek az offline kiíratásokhoz.

Dokumentumellátás

Az információszolgáltatás fontos alkotóeleme a *hatékony dokumentumellátás*. A felhasználó rendkívül gyorsan jut hozzá az adatbázisokból nyert információkhoz, és csalódott lenne, ha nem kaphatná meg hasonlóan gyorsan a kívánt eredeti dokumentumot. Az Információs Szolgálat nemcsak a folyóiratban megjelent cikkek és más dokumentumok másolatát szerzi be, hanem olyan eredeti dokumentumokat is, például kutatási jelentéseket, amelyek hagyományos forrásokból nem hozzáférhetőek.

A dokumentumellátás mindig is fontos része volt az Információs Szolgálat tevékenységének. A 60-as évek óta jelentős szerep jutott az Egyesült Államokban létrehozott Skandináv Dokumentációs Központnak. Az online szolgáltatásoknak a 70-es években bekövetkezett széles körű elterjedése együtt járt számos kis, ún. "broker" cég létrejöttével, amelyeket az online felhasználóknak az eredeti dokumentumokkal való ellátására alapítottak. Az Információs Szolgálat közel ezer ilyen céggel áll kapcsolatban, s évente mintegy 15 ezer eredeti dokumentum megszerzését biztosítja.

A cikkmásolatok megszerzésében a fő partnerek a finn, skandináv, angol, német és USA-beli tudományos könyvtárak. Sok országban működik lelőhely-információt nyújtó központi katalógus online hozzáféréssel és dokumentumrendeléssel. Ilyenek például az Egyesült Államokban az OCLC vagy az RLIN, melyek több ezer könyvtár állományát ölelik fel. Hozzájuk akkor fordulnak, ha közelebbi lelőhelyet nem találtak. A szolgálat részt vesz a Dialorder Dokumentumellátó Szolgáltatásban (Dialorder Document Supplier) is. Sürgős esetekben a cikkek másolatát telefaxon küldik meg a felhasználóknak.

Könyvtári vonalon az Információs Szolgálat a VTT központi gyarapítási és katalogizálási műhelye, tehát tevékenysége az összes laboratórium ellátására kiterjed. Könyvet csak konkrét igényre rendel meg az adott laboratórium költségén. A VTT együttesen 2200 folyóiratra fizet elő, melyeket köröznék az egyes érdekelt laboratóriumok és szakemberek körében. A Helsinki Műszaki Egyetem könyvtára, mely egyben az ország központi műszaki könyvtára, szintén Otaniemiben található, így használata a VTT szakemberei számára könnyű és kézenfekvő.

Az Információs Szolgálat részt vesz a finn tudományos könyvtárak országos automatizált rendszerében, ezáltal a nála található dokumentumokra a Finn Tudományos Könyvtárak Számítógépes Csoportja által létrehozott s az Állami Számítógéppont gépén futtatott online hozzáférése rendszerben is lehet keresni. Az Információs Szolgálat állományát tükröző adatbázishoz a szolgálat saját gépén is hozzá lehet férni. A szolgálat a VTT laboratóriumaiban fellelhető könyveket külső igénylésre kölcsönzi is.

Kiadói tevékenység

Az Információs Szolgálat szerkeszti és jelenteti meg a VTT kiadványait. A központ munkatársai évente 200 művet jelentetnek meg a VTT saját kiadásában, emellett még 2000 cikket és előadást hazai és külföldi tudományos és kereskedelmi folyóiratokban. A szerződés keretében végzett kutatás eredményéhez csak a megrendelő juthat hozzá.

A szolgálat alkalmazott grafikai tevékenységével is segíti a VTT kiadói munkáját. Fotolaboratóriuma és nyomdája egészíti ki szolgáltatásai körét.

Kutatás és fejlesztés

Számos kutatás és fejlesztés célozta az új információk technikák felhasználását a tájékoztatási tevékenységben. A 70-es évek közepe óta ebbe a körbe sorolható a videotex, a teletex, a mikroszámítógépek, az optikai tárolási lehetőségek és a hipertext. Több kutatás irányult az adott technikák finnországi honosítására. Az információkat főként a szakirodalmából és konferenciákon való részvétel útján szerezték be. Új berendezések kipróbálására, tesztelésére is vállalkoztak. A kutatási programok eredményeként tartott tudományos szemináriumok, továbbképző tanfolyamok, s a megjelentetett kutatási jelentések az adott új technológiai lehetőségnek a tájékoztatási szakember által megfogalmazott értékelését is tartalmazták.

Az optikai tárolással kapcsolatos kutatások az interaktív video és a CD-ROM lehetőségeit vizsgálták. A CD-ROM hamar kedvelté vált a finn tudományos és közművelődési könyvtárakban. Az Információs Szolgálat kezdeményezte a CD-ROM hasznosítását Finnországban, s tagja a Finn CD-ROM Munkabizottságnak. A szolgálat munkatársai több tanulmányt írtak, illetve állítottak össze az optikai tárolás témakörében – köztük az UNESCO által kiadott kézikönyveket (*Guide to CD-ROM*).

A szolgálat nagy figyelemmel kíséri a hipertext és a hipermedia fejleményeit, látva az élénk érdeklődést. A feltaláló *Ted Nelson* részvételével eredményes tanácskozást tartottak a témában. Népszerű finn nyelvű jelentést jelentettek meg a hipertextről.

Az 1. melléklet betekintést nyújt az Információs Szolgálat kutatási és fejlesztési témáiba.

Információs technológia

Az Információs Szolgálat nemcsak tanulmányozza az új eljárásokat és berendezéseket, hanem nagymértékben használja is őket. Az online információkeresést akkor kezdték, amikor a 70-es években terjedni kezdett. Az online rendszerek elérésére egyszerű terminálokat használtak. Amikor a személyi számítógépek megjelentek, akkor velük váltották fel a korábbi terminálokat. A mikroszámítógépes fejlődés igen gyors, s bizonyos berendezések máris elavultnak számítanak (elég a 7 bites gépeket és más korábbi számítógépeket említeni). A jelenleg használt gépeket fokozatosan szerezték be, s így ezek a fejlődés különböző fokozatait illusztrálják. Ugyanakkor ez garantálja, hogy nem egyidejűleg avulnak el, hanem lecserélésük szükség szerint mehet végbe.

A VTT összesen mintegy 2000 mikroszámítógépet használ. Az Információs Szolgálat és a laboratóriumok többsége helyi hálózatot működtet, s ezek össze vannak kapcsolva. A TCP/IP protokoll útján a külvilághoz is kapcsolódnak. Ezt kiegészítendő egy külön X.25-ös kapcsolat az országos, azon keresztül a nemzetközi csomagkapcsolt hálózatba is beköti őket. Ezzel váltották fel az online szolgáltatások elérését szolgáló korábbi modemeket.

Később az Információs Szolgálat saját mikroszámítógépre tett szert megfelelő információkereső szoftverrel, így ezt használja különféle adatbázisaihoz.

Az elektronikus posta kedvelt eszköz a szolgálat és regionális irodái, továbbá a VTT és számos hazai és nemzetközi partner kapcsolataiban. A telex és telefax szolgáltatások is elérhetők a helyi hálózatokról.

A VTT Információs Szolgálatának a jövőben is az lesz a legfontosabb feladata, hogy elsősegítse az információhasználatot. Munkaállomásait igénybe veszik a szövegszerkesztésben és számítások végzésében éppúgy, mint az információkeresésben. A szolgálat segíti a felhasználókat, hogy maguk találják meg a számukra szükséges információkat.

Az Információs Szolgálat által összeállított, s a VTT kiadásában megjelent angol nyelvű műveket sorolja fel a 2. melléklet.

1. melléklet

A Finn Műszaki Kutatóközpont Információs Szolgálatának kutatási és fejlesztési témái

Információs technológia

Új információs technológia a tájékoztatásban (1982)
Videotex-alkalmazások a műszaki tájékoztatásban (1982)
Számítógépes konferencia a tájékoztatásban (1983)
Optikai lemezek a tájékoztatásban (1984)
CD-ROM (1987)
Interaktív video (1987)

Kézikönyv az északi országok videolemezeiről (1989)
Adatbázis-kezelő szoftverek és alkalmazásuk a tájékoztatásban (1985)
Mesterséges intelligencia és alkalmazása a tájékoztatásban (1985)
Szakértő rendszerek az információkeresésben (1988–1990)
Keresőtechnikák fejlesztése finn nyelven (1986, 1990)

Vizuális információ az online adatbázisokban (1985)
Elektronikus posta és dokumentumellátás (1986)
A teletex használata a könyvtárközi kölcsönzésben és a dokumentumellátásban (1986)
Integrált információs rendszer kis könyvtárak és tájékoztatási egységek számára (1987)
Elektronikus képek (1989–1990)
Hipertext (1989–1990)

Információs források

Adatbázisok a kémiai képletek terén (1983)
Hődinamikai adatbázisok (1987–1988)

Vegyipari faktografikus adatbázisok (1990)

Információhasználat

Az online szolgáltatások használata Finnországban (1978, 1980, 1983, 1985, 1989)
Információgazdasági kérdések az információtudományban és az információ értéke (1985, 1986, 1988)
Tájékoztatási tevékenység a felsőoktatási könyvtárakban (1985)
A kutatóintézet szerepe a technológiatranszferben (1980)
A tájékoztatási szolgáltatások jövője (1985)

2. melléklet

A VTT Információs Szolgálat munkatársainak angol nyelvű munkái

VESTERINEN, P.–GRÖHN, I.-L.: A Videotex applications in the technical information service. = Technical Research Centre of Finland, Research Notes 115, Espoo 1982. 42 p. + mell. 3 p.

REPO, A. J.: Computer conference in information service. = Technical Research Centre of Finland, Research Reports 191, Espoo 1983. 50 p. + mell. 5 p.

SUTELA, P.: Pictorial information in online databases. = Technical Research Centre of Finland, Research Notes 501, Espoo 1985. 63 p. + mell. 2 p.

SORMUNEN, E.–NURMINEN, R.–HÄMÄLÄINEN, M.–HIRSALMI, M.: Knowledge-based intermediary system for information retrieval, Requirements specification. = Technical Research Centre of Finland, Research Notes 794, 47 p.

PARTTI, P.–REPO, A. J.–KETTUNEN, M.: Electronic information service, Automation in a small unit. = Technical Research Centre of Finland, Research Notes 853, Espoo 1988. 53 p. + mell. 29 p.

HEIMBÜRGER, A.–LEHTO, M.–ALKULA, R.: An interactive videodisk and its future with compact disks. Case study

in the construction industry and the Technical Research Centre of Finland, Technical Research Centre of Finland, Research Notes 917, 88 p. + mell. 6 p.

HEIMBÜRGER, A.–LEHTO, M.: Nordic optical disk directory. = Technical Research Centre of Finland, Research Notes 930, Espoo 1989. 46 p. + mell. 4 p.

REPO, A. J.: An approach to the value of information: effectiveness and productivity of information in use in research work. = Technical Research Centre of Finland, Publications 51, Espoo 1989. 99 p. + mell. 89 p.

SORMUNEN, E.: An analysis of online searching knowledge for intermediary systems. = Technical Research Centre of Finland, Research Reports 630, Espoo 1989. 81 p. + mell. 16 p.

HEIMBÜRGER, A.: Electronic images. = Technical Research Centre of Finland, Research Notes 1083, Espoo 1990. 73 p. + mell. 50 p.

ALKULA, R.–SORMUNEN, E.: Problems and methods in database descriptions. = Technical Research Centre of Finland, Research Notes 1085, Espoo 1990. 59 p. + mell. 59 p.

Fordította: Sonnevend Péter

Negyven dokumentumból egyet fordítanak le

Egy, a számítógépes fordítás szükségességét vizsgáló felmérés szerint a világon megjelenő dokumentumoknak mindössze 2,5 százalékát fordítják le legalább egy nyelvre.

/Information Hotline, 22. köt. 9. sz. 1990. p. 2./

(V. Gy.)

BL-tanácsadás külföldre

British Library Consultancy Service néven tanácsadó szolgáltatást indított a brit nemzeti könyvtár. A szolgáltatást elsősorban külföldi könyvtáraknak és információs intézményeknek kínálja.

/Information Hotline, 22. köt. 8. sz. 1990. p. 2./

(V. Gy.)